

KSZTAŁCENIE SŁUCHU

Nazwa przedmiotu

Wydział Dyrygentury, Jazzu,
Muzyki Kościelnej i Edukacji Muzycznej

Nazwa jednostki realizującej przedmiot

program studiów

Dyrygentura

Kierunek

Dyrygentura
orkiestr dętych

Specjalność

-

Specjalizacja

stacjonarne	pierwszego stopnia	obowiązkowy	wykład	grupowe	zajęcia w pomieszczeniu dydaktycznym AMFN
Forma studiów	Poziom studiów	Status przedmiotu	Forma przeprowadzenia zajęć	Tryb realizacji	

ROK I		ROK II		ROK III	
sem. I	sem. II	sem. I	sem. II	sem. I	sem. II
☒	☒	☒	☒	☐	☐
ZO	ZO	ZO	ZO	Wybór z listy.	Wybór z listy.
ECTS					
2	2	2	2		

Liczba godzin kontaktowych z pedagogiem **120**

Liczba godzin indywidualnej pracy studenta **120**

punkty ECTS **8**

Forma zaliczenia: **Z** – zaliczenie bez oceny | **ZO** – zaliczenie z oceną | **E** – egzamin

Koordinator przedmiotu	dr Szymon Stec	
Prowadzący przedmiot	dr Szymon Stec	s.stec@amfn.pl

Metody kształcenia		Metody weryfikacji efektów uczenia się	
1.	analiza przypadków	1.	kolokwium ustne
2.	rozwiązywanie zadań	2.	kolokwium pisemne
3.	praca indywidualna	3.	realizacja zleconego zadania
4.	praca w grupach	4.	ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen częściowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru za określone działania / wytwory pracy studenta

CELE PRZEDMIOTU

- przygotowanie do pełnienia roli dyrygenta poprzez rozwijanie zaawansowanych kompetencji słuchowych, umożliwiających świadomą i precyzyjną kontrolę nad brzmieniem zespołu;
- rozwijanie zdolności muzycznych w zakresie słuchu wysokościowego i harmonicznego, obejmujących rozpoznawanie interwałów, akordów i zależności tonalnych w kontekście faktury orkiestrowej;
- kształcenie wrażliwości na barwę oraz rozwijanie słuchu barwowego;
- rozwijanie słyszenia selektywnego, czyli umiejętności wyodrębniania i śledzenia pojedynczych głosów oraz warstw w wielogłosowej fakturze orkiestrowej;
- rozwijanie pamięci muzycznej – zarówno słuchowej, jak i wzrokowo-słuchowej – celem utrwalania struktur melodycznych, rytmicznych i harmonicznym oraz ich powiązania z zapisem nutowym;
- kształcenie umiejętności analizy i notacji struktur dźwiękowych w fakturze orkiestrowej;
- rozwijanie refleksu słuchowego poprzez ćwiczenia w zakresie korekty błędów intonacyjnych, rytmicznych, melodycznych i artykulacyjnych na podstawie analizy partytur różnych epok;
- podtrzymywanie i doskonalenie uzdolnień w zakresie poczucia metrum i rytmu jako fundamentu precyzyjnego prowadzenia zespołu i interpretacji utworu;
- rozwijanie zdolności do percepcji oraz notacji zjawisk atonalnych i współczesnych technik kompozytorskich celem przygotowania do pracy z repertuarem XX i XXI wieku;
- rozwijanie podzielności uwagi w kontekście pracy dyrygenta, umożliwiającej jednoczesne śledzenie wielu parametrów wykonania i skuteczne reagowanie na nie.

WYMAGANIA WSTĘPNE

Niezbędna jest znajomość notacji nutowej w kluczu wiolinowym i basowym, umiejętność napisania dyktanda monodycznego, głosu górnego w dwugłosie, głosu dolnego w dwugłosie, dyktanda dwugłosowego, dyktanda pamięciowego ze słuchu, dyktanda pamięciowego wzrokowego, dyktanda harmonicznego (literowo lub funkcyjnie).

TREŚCI PROGRAMOWE**semestr I**

- uzupełnianie i korekta zapisu partytury (na podstawie utworów kameralnych w oparciu o symulacje brzmienia zespołu oraz dostępnych nagrań) – w aspekcie melodycznym, rytmicznym, dynamicznym, artykulacyjnym;
- dyktanda jednogłosowe i dwugłosowe melodyczne, rytmiczne, melodyczno-rytmiczne (w tym pamięciowe) – w oparciu o brzmienie instrumentów orkiestrowych oraz fortepianu;
- czytanie nut głosem w kluczu wiolinowym, basowym, sopranowym, tenorowym, altowym;

- czytanie nut głosem z zastosowaniem transpozycji o sekundę wielką w dół, o kwintę czystą w dół oraz pamięciowe opanowanie ćwiczeń z uwzględnieniem transpozycji;
- ćwiczenia rytmiczne jednogłosowe, dwugłosowe, trzygłosowe (z wykorzystaniem tataizacji) – prosty i średni poziom trudności;
- ćwiczenia wzmagające rozwój słuchu harmonicznego – dyktanda harmoniczne (w tym zapis najniższego i najwyższego głosu);
- percepcja barwy instrumentów – analiza dzieł kameralnych i orkiestrowych.

Podstawowe kryteria oceny (semestr I)

Ocena semestralna opiera się na ogólnej sprawności słuchowo-analitycznej, poprawności zapisu dyktand i realizacji ćwiczeń rytmicznych oraz harmonicznych. Uwzględnia się również umiejętność czytania nut w różnych kluczach i transpozycjach, jakość korekty partytur kameralnych oraz aktywność i przygotowanie do zajęć. Podczas 30h zajęć w semestrze prowadzący regularnie ocenia stopień przygotowanych zadań.

Ocena jest średnią punktów z:

- oceny pracy na zajęciach
- oceny prac domowych
- oceny z kolokwium ustnego
- oceny z kolokwium pisemnego

semestr II

- uzupełnianie i korekta zapisu partytury (na podstawie utworów orkiestrowych i kameralnych w oparciu o symulacje brzmienia orkiestrowego oraz dostępnych nagrań) – w aspekcie melodycznym, rytmicznym, dynamicznym, artykulacyjnym;
- dyktanda jednogłosowe, dwugłosowe, trzygłosowe melodyczne, rytmiczne, melodyczno-rytmiczne (w tym pamięciowe) – w oparciu o brzmienie instrumentów orkiestrowych oraz fortepianu;
- czytanie nut głosem w kluczu wiolinowym, basowym, sopranowym, tenorowym, altowym oraz w oparciu o zapis partyturowy z uwzględnieniem transpozycji (w tym pamięciowe opanowanie ćwiczeń);
- ćwiczenia rytmiczne jednogłosowe, dwugłosowe, trzygłosowe (z wykorzystaniem tataizacji) – prosty i średni poziom trudności;
- percepcja barwy instrumentów – analiza dzieł kameralnych i orkiestrowych;
- ćwiczenia wzmagające rozwój słuchu harmonicznego – dyktanda harmoniczne (w tym zapis najniższego i najwyższego głosu).

Podstawowe kryteria oceny (semestr II)

Ocena semestralna opiera się na ocenie stopnia rozwoju ogólnej sprawności słuchowej, dokładności zapisu dyktand (także wielogłosowych) oraz realizacji bardziej złożonych ćwiczeń rytmicznych i harmonicznych. Uwzględnia się również umiejętność czytania nut z partytury, transpozycji, ćwiczeń pamięciowych oraz jakość korekty partytur kameralnych i orkiestrowych. Podczas 30h zajęć w semestrze prowadzący ocenia systematyczność pracy i poziom samodzielności.

Ocena jest średnią punktów z:

- a) oceny pracy na zajęciach
- b) oceny prac domowych
- c) oceny z kolokwium ustnego
- d) oceny z kolokwium pisemnego
- e) oceny z innych kolokwiów (dyktanda mel.-rytm/korekta błędów/uzupełnianie partytur)

semestr III

- korekta błędów oraz uzupełnianie partytur na podstawie utworów orkiestrowych z epoki klasycyzmu i romantyzmu (w tym późnego romantyzmu);
- dyktanda harmoniczne i wielogłosowe, w tym atonalność;
- ćwiczenia słyszenia selektywnego – wyodrębnianie głosów w złożonych fakturach;
- zaawansowane ćwiczenia pamięci muzycznej słuchowej i wzrokowo-słuchowej;
- percepcja barwy instrumentów – analiza dzieł kameralnych i orkiestrowych;
- ćwiczenia rytmiczne jednogłosowe, dwugłosowe, trzygłosowe (z wykorzystaniem tataizacji) – zaawansowany poziom trudności;
- czytanie nut głosem w kluczu wiolinowym, basowym, sopranowym, tenorowym, altowym oraz w oparciu o zapis partyturowy z uwzględnieniem transpozycji (w tym pamięciowe opanowanie ćwiczeń) – partytury późnoromantyczne.

podstawowe kryteria oceny (semestr III)

Ocena semestralna opiera się na ocenie stopnia rozwoju ogólnej sprawności słuchowej, dokładności zapisu dyktand (także wielogłosowych) oraz realizacji złożonych ćwiczeń rytmicznych i harmonicznych.

Uwzględnia się również umiejętność czytania głosów partytury, transpozycji, ćwiczeń pamięciowych oraz jakość korekty i uzupełniania partytur orkiestrowych. Podczas 30h zajęć w semestrze prowadzący regularnie ocenia systematyczność pracy i poziom samodzielności.

Ocena jest średnią punktów z:

- a) oceny pracy na zajęciach
- b) oceny prac domowych
- c) oceny z kolokwium ustnego
- d) oceny z kolokwium pisemnego
- e) oceny z innych kolokwiiów (dyktanda mel.-rytm/korekta błędów/uzupełnianie partytur)

semestr IV

- korekta błędów oraz uzupełnianie partytur na podstawie utworów orkiestrowych z epoki późnego romantyzmu i XX wieku;
- dyktanda harmoniczne i wielogłosowe, w tym atonalność;
- zaawansowane ćwiczenia pamięci muzycznej słuchowej i wzrokowo-słuchowej;
- zaawansowane ćwiczenia pamięci muzycznej słuchowej i wzrokowo-słuchowej;
- percepcja barwy instrumentów – analiza dzieł kameralnych i orkiestrowych – partytury XX wieku;
- ćwiczenia rytmiczne jednogłosowe, dwugłosowe, trzygłosowe (z wykorzystaniem tataizacji) – zaawansowany poziom trudności;
- czytanie nut głosem w kluczu wiolinowym, basowym, sopranowym, tenorowym, altowym oraz w oparciu o zapis partyturowy z uwzględnieniem transpozycji (w tym pamięciowe opanowanie ćwiczeń) – partytury późnoromantyczne oraz XX wieku.

podstawowe kryteria oceny (semestr IV)

Ocena semestralna opiera się na ocenie stopnia rozwoju ogólnej sprawności słuchowej, dokładności zapisu dyktand (także wielogłosowych) oraz ocenie stopnia realizacji ćwiczeń realizowanych podczas semestru, m.in.: złożone ćwiczenia rytmiczne i harmoniczne, czytanie głosów partytury, transpozycji, korekty i uzupełnianie partytur orkiestrowych. Podczas 30h zajęć w semestrze prowadzący regularnie ocenia systematyczność pracy i poziom samodzielności.

Ocena jest średnią punktów z:

- a) oceny pracy na zajęciach

- b) oceny prac domowych
- c) oceny z kolokwium ustnego
- d) oceny z kolokwium pisemnego
- e) oceny z innych kolokwiów (dyktanda mel.-rytm/korekta błędów/uzupełnianie partytur)

Kategorie efektów	EFEKT UCZENIA SIĘ	Kod efektu
Umiejętności	posiada umiejętność rozumienia i kontrolowania struktur rytmicznych i metroritmicznych oraz aspektów dotyczących aplikatury, smyczkowania, pedalizacji, frazowania, struktury harmonicznego itp. opracowywanych utworów	P6_D_U10
	posiada umiejętność właściwego odczytania tekstu nutowego, biegłego i pełnego przekazania materiału muzycznego, zawartych w utworze idei i jego formy	P6_D_U13
	posiada biegłą znajomość w zakresie słuchowego rozpoznawania materiału muzycznego, zapamiętywania go i operowania nim	P6_D_U14
Kompetencje społeczne	umie gromadzić, analizować i w świadomy sposób interpretować potrzebne informacje	P6_D_K02
	umie posługiwać się fachową terminologią z zakresu dziedziny muzyki	P6_D_K14

LITERATURA PODSTAWOWA

- Chepelov P., Menut B., *La Dictée en Musique vol 1-6*, Paryż 2007.
- Dopierała D., Kowalska-Pińczak A., *Przestrzenie wyobraźni muzycznej – dyktanda tonalne*, red. A. Kowalska-Pińczak, Gdańsk 2011;
- Szyszko R., Świercz T., *Przestrzenie wyobraźni muzycznej – dyktanda harmoniczne*, zbiór II, red. A. Kowalska-Pińczak, Gdańsk 2011;
- Głowski E., *Przestrzenie wyobraźni muzycznej – dyktanda metro-rytmiczne, melodyczne i harmoniczne*, zbiór III, red. A. Kowalska-Pińczak, Gdańsk 2011;
- Dopierała D., Kowalska-Pińczak A., *Przestrzenie wyobraźni muzycznej - dyktanda atonalne*, zbiór IV, red. naukowa. A. Kowalska- Pińczak, AM Gdańsk 2011;
- Targońska I., *Podstawy korekty błędów*, Warszawa 1998;
- Targońska I., *Kształcenie słuchu dla dyrygentów i reżyserów dźwięku*, Warszawa 2018.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

- Bertalotti A., *Zweistimmige Chorsolfeggien*, Peters, Leipzig 1981;
- Dobrowolska-Marucha D., *Dyktanda muzyczne*, t. I, II i III, PWM, Kraków 1988;
- Dobrowolska-Marucha D.: *Ćwiczenia do kształcenia słuchu*, PWM, Kraków 1992;
- Danyszowa H., Iszkowska Z., Jargoń J., Leitner M., Moszumańska-Nazar K., *Zbiór ćwiczeń do kształcenia słuchu*, PWM, Kraków 1996;

- Dzielska J., Kaszycki L.M., *Podręcznik do kształcenia słuchu*, PWM, Kraków 1998;
- Dzielska J., *Materiały pomocnicze do kształcenia słuchu*, PWM, Kraków 1995;
- Lasocki J. K., *Solfeż*, t. II, PWM, Kraków 1999;
- Dziewulska M., Frąckiewicz A., Palowska K., *Materiały do kształcenia słuchu*, PWM, Kraków 1996;
- Głowski E., *Dyktanda muzyczne*, Gdańsk 2010;
- Kowalska-Pińczak A., *Kształcenie słyszenia linearnego – od tonalności do atonalności*, Gdańsk 2000;
- Targońska I., *Ćwiczenia do kształcenia słuchu*, Warszawa 2003;
- Targońska I., *Kształcenie pamięci muzycznej*, Warszawa 1998;
- Wacholc M., *Czytanie nut głosem*, t. I-III, PWM Kraków, wyd. II 1998.

Chóralna muzyka Renesansu polskiego i zachodniego, J. S. Bach – Chorały i Motety w starych kluczach, J. S. Bach
Pasja wg św. Jana i wg św. Mateusza, J. Haydn, W. A. Mozart, L. van Beethoven, A. Głazunow, G. Bacewicz -
Kwartety smyczkowe, J. Haydn, W. A. Mozart – wczesne Symfonie, F. Schubert, R. Schumann, A. Dvořák, S.
Prokofiew, D. Szostakowicz – wybrane Symfonie, J. Brahms, F. Schubert R. Schumann, K. Szymanowski, W.
Lutosławski – wybrane Pieśni, M. Karłowicz – Odwieczne pieśni, W.A Mozart – Msza Koronacyjna, L. van
Beethoven – Missa solemnis, G. Verdi – Rigoletto, La Traviata, Luisa Miller, Anna Bolena, G. Donizetti – Don
Pasquale, V. Bellini – Norma,, G. Bizet – Carmen, G. Puccini – Cyganeria, G. Rossini – wybrane Uwertury

BIBLIOTEKI WIRTUALNE I ZASOBY ON-LINE (opcjonalnie)

Data modyfikacji	Wprowadź datę	Autor modyfikacji	
Czego dotyczy modyfikacja	czcionka Calibri, rozmiar 11, używać punktów (jeśli potrzeba)		